

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
TÜRK MUSİKİSİ DEVLET KONSERVATUARI

1. ULUSLARARASI KAVAL SEMPOZYUMU BİLDİRİLERİ

1st International Kaval Symposium Proceedings

İstanbul Teknik Üniversitesi
Türk Musikisi Devlet Konservatuari

1. Uluslararası Kaval Sempozyumu Bildirileri
1st International Kaval Symposium Proceedings

20 - 21 Şubat 2014
February 20-21, 2014

TMDK

İTÜ
TÜRK MUSİKİSİ
DEVLET KONSERVATUARI
1975

İstanbul Teknik Üniversitesi
Türk Musikisi Devlet Konservatuarı Yayınları: 12

1. Uluslararası Kaval Sempozyumu Bildirileri 1st International Kaval Symposium Proceedings

20-21 Şubat 2014
February 20-21, 2014

Editör

Songül Karahasanoğlu
Eray Cömert

Transkripsiyon

Ahmet Ozan Baysal, Eray Cömert, Eylül Doğan,
Günay Koçhan, Güncel Gürsel Artıktay,
Mustafa Kemal Özkul, Serkan Şener, Yaprak Melike Uyar

Çeviri

Kandemir Basmacıoğlu, Pınar Tezişçi, Yaprak Melike Uyar

Grafik/Tasarım ve Basım

Cenkler Matbaacılık
www.cenkler.com

ISBN

978-975-561-492-2

1. Baskı, 1000 adet
İstanbul, Mart 2018

Kapak Fotoğrafı: Sinan Çelik Kaval Koleksiyonundan Alınmıştır.

© Tüm hakları saklıdır. Yayımlanan yazılarda kullanılan kaynakların, görüşlerin, bulguların, sonuçların, tablo, şekil, resim ve her türlü içeriğin ulusal ve/veya uluslararası telif haklarına konu olabilecek akademik, mali ve hukuki sorumluluğu yazarlara aittir. Yazarlarının ve/veya İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuarı Müdürlüğü'nün yazılı izni olmaksızın mekanik, elektronik ve/veya dijital yollarla çoğaltılamaz, geniş hacimli iktibaslar yapılamaz.

SEMPOZYUM KURULLARI
COMMITTEE

Bilim Kurulu

Academic Committee

Adnan Koç

Cihan Yurtcu

Cihangir Terzi

Donna A. Buchanan

Irene Markoff

Songül Karahasanoğlu

Düzenleme Kurulu

Organisation Committee

Ali Tüfekçi

Ali Yayla

Ali Yılmaz

Cihan Yurtcu

Eray Cömert

Gonca Demir

Gülaram Baltayeva

Haydar Tanrıverdi

Mahir Mak

Serkan Şener

Sinan Çelik

Songül Karahasanoğlu

Yaprak Melike Uyar

İÇİNDEKİLER

SUNUŞLAR	7
GİRİŞ	11
PANEL	17

KÜLTÜREL ÇALIŞMALAR VE KAVAL TÜRLERİ CULTURAL STUDIES AND KAVAL TYPES

Alexander DJUMAEV

Wind Instruments Similar to Nay and Kaval Among Uzbek and Tajik of Central Asia Orta Asya Özbek ve Tacik Halklarında Ney ve Kaval'a Benzeyen Üflemeli Çalgılar	47
---	----

Ayhan SARI

2000 Yıl Öncesinden Bir Tını: Sagalassos/Ağlasun Çığırması A Timbre from 2000 Years: Çığırma of Sagalassos/Ağlasun	55
---	----

Lyuben DOSSEV

Kavals in Bulgaria Bulgaristan'daki Kavallar	67
---	----

Ramil GAYZULLIN

Başkurtistan Üflemeli Halk Çalgıları Folk Wind Instruments from Bashkortostan	75
--	----

KAVAL İCRASI KAVAL PERFORMANCE

Cihan YURTCU

Kavalda Perde Düzenlerinin Oluşumunun Halk Müziği Repertuarı, Notasyonu ve Anadolu Kaval Çalma Geleneği İle İlişkisi The Relationship of Pitch Structure of Kaval with Folk Music Repertoire, Notation System and Anatolian Kaval Tradition	89
--	----

F. Volkan KOYUNCU

Doğu Karadeniz Halk Müziği Kültürü İçerisinde Dilli Kavalın Kullanım Alanları ve İcrâ Teknikleri The Usage and Performance Techniques of Dilli Kaval in the East Black Sea Region Folk Music Culture	111
---	-----

Nikolay DOKTOROV

Bulgarian Kaval: History, Kaval Types and Performance Styles Bulgaristan Kavalı: Tarihi, Kaval Çeşitleri ve Performans Türleri	117
---	-----

Serkan ŞENER

Kaval İcrasında Genişletilmiş Teknikler ve Çağdaş Müzik Uygulamaları Extended Techniques for Kaval and Contemporary Music Implementations	125
--	-----

ANADOLU'DA KAVAL KAVAL IN ANATOLIA

A. Serdar KASTELLİ

Güneydoğu Anadolu'da Farklı Bir Ses: Zambır 143
A Different Sound in Southeastern Anatolia: Zambır

Mahmut KARAGENÇ

Unutulan Nefesimiz Çifte Düdük 151
Forgotten Breath: The Double Düdük

Serkan ERTÜRK

Burdur'da Kemik Üflemeli Çalgı: Çığırta 159
Bone Wind Instrument in Burdur: Çığırta

Tanju OZANOĞLU

Denizli Yöresinde İcra Edilen Çam Düdüğü Üzerine Bir İnceleme: Hayri Dev 171
A Review On Pine Whistle Indigenous to Denizli District: Hayri Dev

KAYNAKLARDA KAVAL KAVAL IN MUSICAL SOURCES

Attila ÖZDEK

Türkiye'de Kaval Hakkında Yapılmış Çalışmalar Üzerine Bir Bibliyografya 181
A Bibliography on Studies Conducted on the Pipe (Shepherd's Pipe) In Turkey

Ayna İSABABAYEVA APAYDIN

Antik Edebî ve Felsefi Kaynaklarda Aulos ve Syrinx ve Tercüme Problemleri 205
Aulos and Syrinx in the Ancient Literary and Philosophical Sources and Translation's Problems

KAVAL EĞİTİMİ KAVAL EDUCATION

Deniz YILDIZ

Kaval Eğitiminde Metot Sorunu ve Başlangıç Düzeyine Yönelik Bir Metot Önerisi 227
The Method Problem in Kaval Education and a Method Proposal for the Beginners

Fedai TEKŞAHİN

Dilsiz Çoban Kavalı Metodu Çerçevesinde Yeni Seslendirme Teknikleri 255
New Performance Techniques in Accordance to Mute Shepherd's Kaval Method

SUNUŞ

Saygıdeğer Akademisyenler ve Müzisyenler,

İTÜ Rektörlüğü adına hepimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

2014 yılında açılışına katıldığım 1. Uluslararası Kaval Sempozyumu'nda sunulan bildirilerin yayımlanması benim için anlamlı ve heyecan verici... Çünkü, müziğin benim hayatımda ayrı bir yeri var. Müziğin bir akıl işi olduğu kadar, bir gönül ve duygu işi olduğunu düşünüyorum.

Konservatuvarımızda Kaval Sempozyumu'ndan daha önce, belirli bir çalgıya odaklanan üç farklı sempozyum düzenlendi. Kanun, klasik kemençe ve bağlama sempozyumlarında sunulan bildiriler yayımlandı ve bu yayınlar ülkemiz ve dünya müzik literatürüne önemli katkı sağladı. Bugün, Kaval Sempozyumu bildirilerinin yayımlanmasıyla seri tamamlanmış oluyor. Gelecekte başka çalgılar üzerine başarılı sempozyumlar düzenlenmesini ve bunların da yayına dönüştürülmesini diliyorum.

Bu vesileyle, *1. Uluslararası Kaval Sempozyumu Bildirileri* kitabının ülkemiz ve dünya müzik literatürüne katkı sağlamasını temenni ediyorum. Konservatuar Yönetimimiz başta olmak üzere, sempozyumun düzenlenmesinde emeği geçenlere teşekkür ediyorum; herkese sevgilerimi, saygılarımı sunuyorum

TMDK

Prof. Dr. Mehmet Karaca

İTÜ Rektörü

SUNUŞ

2012 yılında düzenlediğimiz Kanun Sempozyumu ve Festivali'nden sonra Konservatuvarımız, Türkiye'de kurulan ilk ve lider Türk Müziği eğitim kurumu olmasının bilinci ve sorumluluğu ile bilimsel açıdan öz müziğimizin ve çalgılarımızın önünü açacak, kendilerini doğru biçimde ifade etmelerine olanak sağlayacak ve her şeyden önemlisi, çağımızın ihtiyaçlarına göre gelişimlerini sağlayacak faaliyetlere imza atmaya devam etmektedir. Bu amaçla okulumuzda yapılandırılan Bilimsel ve Sanatsal Etkinlikleri Düzenleme Kurulumuz (BİSED), alanında yetkin, başarılı ve dikkate değer yaratılarla ön plana çıkan, dünya çapındaki sanatçı ve akademisyen performanslarının halk ile paylaşımına önayak olarak, kültür ve sanat dünyamıza ileri düzey katkılar sağlamayı ana hedef olarak belirlemiştir. Bu bağlamda Konservatuvarımız, bir eğitim-öğretim yılı periyodunda; konser, gösteri, seminer, konferans, sempozyum, atölye, sergi, söyleşi, ustalık sınıfı, panel, kutlama ve saygı gecesi olmak üzere toplamda 100'ün üzerinde etkinliği başarıyla gerçekleştirmektedir.

Kurumumuz bu yıl 43. Yaşının heyecan ve mutluluğunu yaşamaktadır. Bu nedenle kalıcı yayınlarımızın sayısını arttırarak devam etmek arzusundayız. 20 Şubat 2014 tarihinde Konservatuvarımız bünyesinde Uluslararası ölçekte ilk kez gerçekleştirdiğimiz 'Kaval Sempozyumu'nun bildiri ve performanslarını yayınlamamız bizler için öncelikli bir sorumluluk olmakla birlikte aynı zamanda gurur kaynağıdır. Bu anlayışla hem Klasik Türk Müziğimizin, hem de Türk Halk Müziğimizin Türk Müziği içindeki dengesini de gözetenek yaptığımız makro ölçekteki etkinliklerimizden biri olan bu etkinlik, bir ilk olmasının yanı sıra kapsamıyla, katılımcılarıyla, ortaya çıkan sonuçlarıyla birçok açıdan önem arz etmiştir.

Kaval çalgısının özelinde birkaç söz söylemek gerekirse öncelikli olarak şu konuları belirtmeden geçmek mümkün değildir. Kaval ve benzeri çalgılar sadece tek tip bir üflemeli çalgı olmayıp dünyanın birçok bölgesinde, yapıldığı malzemesi, fiziksel yapısı, perde sistemi ve çalış teknikleri açısından da benzerlerini içine alarak geniş bir aileye sahip olmasına, arkeolojik bulgulara göre antik dönemlere kadar eskiye götürülebilecek tarihsel derinliği olmasına, halk kültüründe gerek gündelik yaşamda, gerekse inanç dünyası bakımından kendi değerlerini yaratarak çeşitli gelenekler ortaya koymuş olmasına rağmen günümüzde bilimsel çalışmalardan nasibini alamamış ve kendi kaderlerine terk edilmişlerdir. Kavalın o hüznü, acıklı ve yanık sesi ise, adeta kendisi için yakılan ağıtları dile getirmektedir. Bugün kavalı, sadece çobanlarla özdeşleştirerek bilimsel açıdan bakmayı reddeden, onu hakir gören zihniyetin, en nihayetinde algı sorunu olduğu çok açıktır. Zira kaval, ne hor görmeyi, ne hor görülmeyi bilir. Onun hor'dan anladığı tek şey, kendine özgü bir çalma biçimi olan 'horlatma'dır.

Gerçekleştirdiğimiz sempozyumda gerek yurt içinden, gerek yurt dışından önemli araştırmacı ve icracıları ağırladık. Türkiye'den başta kurumumuz olmak üzere, Gazi

Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Dumlupınar Üniversitesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı, MAKÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü ve TRT İzmir Radyosu'ndan katılımcılar olduğu gibi; yurt dışından da Amerika Birleşik Devletleri, Makedonya, Bulgaristan, Özbekistan, Başkurdistan ve Azerbaycan'dan değerli bilim insanlarının fikirleri ile birlikte olduk. "Kaval Hakkında Etnografik Çalışmalar", "Geleneksel ve Çağdaş İcra Pratikleri", "Kaval Yapım Teknikleri ve Yapısal Sorunları", "Öğretim Yöntemleri", "Tarihi Metinlerde ve Arkeolojik Kalıntılarda Kaval", "Kaval İcrasına Kültürel Bağlamda Yaklaşımlar", "Kaval İçin Estetik ve Bilişsel Çalışmalar", "Müzik Piyasasında Kaval" gibi hususlar sempozyumumuzun odak noktasını oluşturdu.

Elbette büyük ölçekteki böyle bir etkinliğin temellerinin atılarak olgunlaştırılması ve bu safhaya getirilmesi hiç kolay olmadı. Bu sempozyumun gönüllülük esası ile yoğun emek ve mesai sarf etmeksizin gerçekleştirilmesi de mümkün değildi. Bu nedenle en başta özverili çalışmaları ile omurgayı oluşturan Sempozyum Bilim ve Düzenleme Kurulumuza, tüm katılımcı bilim insanlarımıza, davetimizi kabul ederek panelimize katılan değerli panelistlerimize teşekkür ederken, sempozyum verilerinin kitaplaştırılması aşamasında da zaman mefhumu gözetmeksizin çaba gösteren herkese şükranlarımı arz ederim.

Çalgılarımızla ilgili sanatsal/bilimsel çalışmaların artarak devam etmesini diler, saygılarımı sunarım.

Prof. Adnan Koç

İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Müdürü

İTÜ
TÜRK MUSİKİSİ
DEVLET KONSERVATUARI
1975

TMDK

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
TÜRK MÜZİKİSİ DEVLET KONSERVATUARI
www.tmdk.itu.edu.tr

ITU
TÜRK MÜZİKİSİ
DEVLET KONSERVATUARI
1975

ISBN 978-975561 492-2

9 789755 614922